

Jouko Fossi

Varsinaissuomalaiset Jääkäriseminaarissa II

Vapaussodan Varsinais-Suomen Perinneyhdistys ry ja JP 27:n Perinneyhdistyksen Varsinais-Suomen osasto järjestivät yhdessä jälleen matkan Jääkäriseminaariin Kauhavan Korttesjärvelle 5.-6.4. Kirjoittaja oli jälleen ideoinut matkaohjelman ja toimi matkanjohtajana. Matkaan osallistui myös varsinaissuomalaisia reservin upseereita ainakin Turusta, Raisiosta, Salosta ja Somerolta ja Varsinais-Suomen Sotilaspoikien Perinnekillan jäseniä.

Viimevuotiseen tapaan osallistuneiden määräksi peruutusten ja jälki-ilmoittautuneiden jälkeen muodostui maaginen 27 (=JP 27). Aika kummallista. Matkalla kävimme myös läpi ns. Turun komppanian taistelupaikkoja.

Matkalle lähdimme 5.4.2014 klo 8.30 Heikkilän kasarmin paikoitusalueelta Taivassalon Auton bussilla kuljettajana Seppo Knuutila kohti Loimaata, jossa meitä opasti Kari Nummila. Kävimme Vesikosken taistelun muistomerkillä, Kanta-Loimaan kirkon vieressä olevilla JP 27:n jäsenten muistomerkillä sekä Yrjö Liipolan veistämällä vapaussodan muistomerkillä. Pysähdyimme Oripään lentokentän lähellä olevalla 13 punaisten teloittamien vapaussoturin jyrkällä muistomerkillä.

Matkalaiset Loimaalla JP 27:n jäsenten muistomerkillä

Oripään muistomerkki

Huittisten Härkäpakarissa nautitun kahvin jälkeen suunnistimme kohti Poria ja matkalla kerroin kuinka Satakunnan järjestyskunta oli perustettu Nakkilan Heinilän talossa huoneessa, jossa eräs lukion aikainen koulutoverini oli syntynyt. Kyseessä oli sittemmin suojeluskunnan piiripäällikkö Väinö Ikosen koti. Ikonen oli koulutoverini isoisä ja hän oli komppanian päällikkönä mm. Pomarkun taisteluissa.

Ohitimme Porin tapahtumat ja ajoimme vanhaa Vaasantietä ja Ruosniemen-Noormarkun välisellä metsätaipaleella Koliahteella pysähdyimme 13 teloitettun Ahlströmin virkailijan muistomerkillä. Koukkasimme Noormarkussa Ahlströmin suvun omistaman Havulinnan luona. Talo oli vapaussodan aikaan johtaja Walter Ahlströmin koti. Sen punaiset ja venäläiset olivat ryöstäneet putipuhtaaksi.

Pomarkussa kerroin lyhyesti siellä käydyt taistelut ja Porin pataljoonan hyökkäyssuunnat. Pomarkun Honkakoskella pysähdyimme Turun komppanian ensimmäisellä taistelupaikalla todeten mm. konekivääripesäkkeen paikan. Sinne viemme toukokuun 23. päivä muistolaatan.

Turun komppanian ensimmäinen taistelupaikka ja kk-pesäke Pomarkun Honkakoskella

Puolenpäivän jälkeen suunnistimme sitten Kankaanpään Venesjärven Mattilan Highland-karjatilalle, jossa nautimme maittavan lihakeiton, ostimme luomulihaa ja lopuksi isäntä opasti linja-automme karjansa laidunmaille. Matka jatkui kohti Seinäjokea ja matkalla kerroin Päämaja-ajasta Seinäjoella keväällä 1918. Kullervo Hantula kertoi Saksassa jääkäreille myönnettyistä saksalaisista sotilasarvoista.

Mannerheim ja kettujen sota

Majoituimme Hotelli Lakeuteen, jossa nautimme päivällisen ja klo 18.15 lähdimme kohti Seinäjoen kaupunginteatteria. Kyydissämme tuli hotellista jääkärieverstiluutnantti Ragnar Nordströmin poika Martti-Ragnar perheineen. Myös he olivat tulossa katsomaan ”Mannerheim ja kettujen sota” -näytelmää sekä jakamaan Pentti Airion kirjoittamaa kirjaa isänsä toiminnasta talvisodassa. Sen sai ilmaiseksi ja ilmeisesti kaikki matkalaiset saivat kirjan. Hän kertoi väliajalla myös isänsä aseostojen rahoituksesta. Esityksen aluksi teatterinjohtaja Vesa Valo kertoi aulassa näytelmään johtaneista faktoista. Väliajalla saimme tietää pääministeri Jyrki Kataisen eroilmoituksesta. Monelle matkalaiselle näytelmä avasi aivan uusia näkemyksiä mm. Mannerheimin ja Stalinin yhteydenpidosta sodan aikana ja kuinka Suomen aseostojen velka Saksalle tuli kuitatuksi. Pidimme näkemästämmme. Kyseessä oli viimeinen näytös.

Jääkäriseminaarissa

Kortesjärvelle saavuttuamme osallistuimme teemajumalanpalvelukseen. Kirkossa olivat sotilaspuvuissa saksalais-suomalainen kunniakomppaniaosasto ja puheet tulkattiin myös saksaksi.

Saksalaisia ja suomalaisia reserviläisiä Korttesjärven kirkossa.

. Prikaatikenraali, Jääkärisäätiön puheenjohtaja Asko Kilpinen lähetti seppelpartiot matkaan, jonka jälkeen siirryimme kirkon vieressä olevan Jääkärimuistomerkin luokse. Paikallisten yhdistysten lisäksi myös meidän osastomme laski kukkalaitteen muistomerkillle. Kunniakomppania johtajanaan reservin everstiluutnantti Hartmann teki tyylikkäästi kunniaa terävine komentoineen.

Kullervo Hantula, Kyösti Vuontela ja Timo Mäki laskemassa osastomme kukkalaitetta

Klo 11 siirryimme yhteisruokailuun seurakuntakeskukseen ja sen jälkeen alkoi itse Jääkäriseminaari. Ylihärmän-Kauhavan soittokunta johtajanaan Paavo Mulari ja apunaan Seniorikvartetti aloitti ohjelman esittämällä ”Lili Marlene” ja ”Elämää juoksuhaudoissa”. Aiheesta ”Jääkärit ja tehtävätaktiikka” esitelmöi Saksan jalkaväkiliiton Suomen yhdysupseeri, reservin everstiluutnantti Mark Aretz sujuvasti suomeksi ja saksaksi.

Mark Aretz esitemöi

Väliaikakahvien jälkeen kuulumme professori Matti Kuusimäen esityksen ”Mietteitä ja toimenpiteitä jääkäri liikkeen aamuhämärissä” mm. alkuperäisiä jääkärien haastatteluja kuunneltiin.

Lopuksi käytiin Paneelikeskustelu, jossa olivat mukana Asko Kilpinen, Mark Aretz ja Matti Kuusimäki. Osastomme jäsenet esittivät monia kysymyksiä panelisteille. Seminaarin jälkeen tutustuimme Jääkärimuseoon.

Paluumatkalla

Aloitimme paluumatkan aikataulun mukaisesti klo 16 ja matkalla Matti Puhakka kertoi hänelle epätyypilliseen tapaan eli ihan vakavissaan kirkossa laulettujen virsien historiasta. Ilmajoen Santavuorta ohitettaessa Jaakko Saviranta kertoi sen juurella 1598 käydystä Nuijasodan viimeisestä taistelusta. Siinä nuijamiehet kärsivät lopullisen tappion. Lähellä Santavuorta Ilmajoen toisella rannalla sijaitsee nuijamiesten johtajan Jaakko Ilkan kotitalo. Ilkka teloitettiin jo ennen Santavuoren taistelua. Saviranta jatkoi kertaaamalla lyhyesti Suomensodan 1808-09 vaiheet ja ketomalla tarkemmin Vänrikki Stoolin tarinoista tutun 15-vuotiaan aliluutnantti Wilhelm von Schwerinin taistelut, haavoittumisen Oravaisissa ja kuoleman Kalajoella vain kuukauden sen jälkeen, kun oli täydennysjoukkojen mukana saapunut Suomeen. Schwerinin muistomerkki Ömossan kylässä jäi hieman sivuun ajoreitistämme.

Ahlaisten Lampin taistelupaikalla

Paluumatkalla tutustuimme vielä Turun komppanian Ahlaisten Lampin taistelupaikkaan aivan 8-tien tuntumassa. Ravintola Onnenkoskessa nautitun lohikeiton jälkeen paikallinen oppaamme Raimo Ruohonen kertoi lyhyesti taistelun kulun. Ajoimme taistelupaikan läpi. Lähellä sijaitsevan Poikeljärven rannalla kaatui turkulainen 20-vuotias joukkueenjohtaja Reino Lindqvist 16.3.1918 eli samana päivänä kuin isä-Matti Laurila ja poikansa Ilmari Länkipohjassa. Lindqvistin nimi on ensimmäisenä Unikankareella olevassa vapaussodan muistomerkinä.

Paluumatkalla esitettyjen kiitospuheiden yhteydessä kirjoittaja veloitettiin huutoäänestyksellä järjestämään taas ensi vuonna samanlainen matka. Matka sujui aikataulun mukaan paria lyhyttä harhaanajoa lukuunottamatta ja Turussa olimme noin klo 21.45.